

Swedfund,  
12 november 2015

## Intressentdialog om Mänskliga Rättigheter Mötesanteckningar

### Agenda

- Välkomsthälsning & uppdatering
- Tour de table – introduktion av deltagare
- Swedfunds ansvar att respektera mänskliga rättigheter
- Så arbetar Swedfund med mänskliga rättigheter idag
- Presentation av fallstudier samt efterföljande diskussion
- Fortsatt dialog – hur kan vi samarbeta kring ämnet ”företagens ansvar att respektera mänskliga rättigheter”?
- Sammanfattning och avslutning

### Deltagare

Oscar Ernerot, Ombudsman, LO  
Henrik Fröjmark, tf Kanslichef, Swedwatch  
Karin Gregow, Policyrådgivare Globala utvecklingsfrågor, Forum Syd  
Kristina Henschen, Kanslichef, Union to Union (tidigare LO-TCO Biståndsnämnd)  
Johanna Malm, Policy Advisor, Diakonia  
Per Söderberg, Policyrådgivare, hållbar försörjning, Svenska kyrkans internationella arbete

### Från Swedfund

Anna Ryott, VD  
Fredrik Wijkander, Director Investment Operations  
Karin Kronhöffer, Director Business Development  
Karin Askelöf, Senior Manager ESG Affairs  
Kristin Sjöblom, Senior Manager ESG Affairs  
Karin Thorsson, ESG Manager  
Peter Hallbom, Investment Manager  
Amelie Alte, Communications Manager  
Jenny Järnfeldt Nordh, ESG Manager

### **Syfte med intressentdialogen**

Lyssna till organisationernas respons på Swedfunds verksamhet med särskilt fokus på Mänskliga Rättigheter. Dialogen skapar input till Swedfund fortsatt arbete med denna viktiga fråga. Vad förväntar sig civilsamhällets organisationer från Swedfund?

### **Introduktion, Anna Ryott**

VD för Swedfund tackade för de tidigare intressentdialogerna som har varit mycket viktiga för Swedfund och företagets ambition att göra och inte bara prata. I det sammanhanget spelar vår dialog med civilsamhället, såsom exempelvis om skatter, stor betydelse och har hjälpt oss när vi drivit skattefrågan. En av våra jurister har exempelvis deltagit i skatteseminarium i Riksdagen och VD har deltagit i flera mötet om investerares ansvar vid skatteflykt. VD tackade för den tid som våra intressenter från det civila samhället tar för denna för Swedfund värdefulla dialog.

VD fortsatte med utvecklingsåret 2015, ett betydelsefullt år, med flera viktiga hållpunkter: Finance for Development möte i Addis Ababa, nya Sustainable Development Goals har antagits i New York, Världsbanksmöte i Lima och klimatmötet i Paris. Den svenska delegationen till Etiopien, med representanter både från näringsliv och civilsamhälle, visade på den bredd och ambition Sverige har. Där visade Sverige med praktiska exempel på vår gemensamma agenda. I Lima skiljer sig innehållet åt, där saknas frågor om Decent Work och där behöver vi tillsammans vara i framkant för att driva dessa viktiga frågor.

Vårt mål med denna intressentdialog är att vi ska få ett utbyte av varandra och en djupare förståelse av våra respektive verksamheter, dilemman och avväganden. Vi vill också förstå hur vi kan bli bättre på att driva dessa viktiga frågor såsom mänskliga rättigheter framöver.

Swedfunds uppdrag, fattigdomsminskning genom hållbart företagande, vilar på tre fundament: Samhällsutveckling, Hållbarhet och Bärkraftighet. Alla tre fundament är lika viktiga och lika nödvändiga för att skapa hållbar utveckling. Inom fundamentet samhällsutvecklings fokuserar vi på jobb, skatt och kunskapsöverföring. Inom hållbarhet på ILO Core Conventions, miljö- och socialt ledningssystem och anti-korruption. Inom bärkraftighet på traditionell ekonomisk bärkraft.

Vi är en liten utvecklingsfinansiär i sammanhanget men med ett förhållandevis stort inflytande bl a genom vårt samarbete med våra europeiska motvarigheter. Tillsammans stod de europeiska utvecklingsfinansiärerna för ett kapital om 32 miljarder Euro omsatt i ca 4 000 projekt 2014. Tillsammans med IFC och OPIC kan vi vara med och driva frågor på en stor arena och vara med och påverka många viktiga frågor som även är viktiga för civilsamhället. Därför er dialogen som vi har med er och den input vi får av er central för oss.

VD berättade också att hon deltar i Regeringens framtidsgrupp Global Samverkan vars uppgift är att analysera den svenska positionen i de globala målen för hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. VD är även medlem i FNs Globala Entreprenörsråd som fokuserar på den privata sektorn roll i utvecklingsagendan.

VD bekräftade att vi är glada för det kommande kapitaltillskottet och vi ska fortsätta göra ansvarsfulla investeringar och bekämpa fattigdom enligt vårt uppdrag. Särskilt fokus kommer utöver jobbskapande att vara på miljö, klimat och jämställdhet enligt ägaranvisning. Avslutningsvis tackade VD för allas deltagande i intressentdialogen, ett viktigt verktyg för oss i vårt arbete med att förbättra Swedfunds verksamhet.

Kristina Henschen, Union to Union undrade om Swedfund fått några signaler från ägaren om avräkning på bistånd även kommer påverka vårt kapitaltillskott. VD svarade att vi inte fått några indikationer på någon förändring.

### **Swedfunds arbete med Mänskliga Rättigheter**

Kristin Sjöblom berättade om Swedfund ansvar som ett statligt ägt bolag och vilka krav vi har avseende hållbart företagande med specifikt fokus på mänskliga rättigheter. Sedan följde en introduktion till FNs vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, vilka mänskliga rättigheter som omfattas och vad företagen förväntas att göra. Kristin Sjöblom berättade att det pågår en diskussion inom EDFI kollektivet, särskilt vid investeringar i banker, om hur långt ansvaret sträcker sig vid orsak, bidrag eller samband genom affärsförbindelser.

Kristin Sjöblom fortsatte med hur Swedfund arbetar med mänskliga rättigheter:

- Human Rights Policy

Swedfunds Policy for Sustainable Development. Den senaste policy antogs och godkändes av styrelsen för Swedfund den 2:a september 2015. Policyn har kommunicerats internt till alla medarbetare samt externt till affärspartners och andra intressenter. Policyn finns tillgänglig på vår webbsida.

- Human Rights Due Diligence

Swedfund ser förnärvarande över sin interna process för att genomföra konsekvensanalyser avseende mänskliga rättigheterna och möjligheten att integrera den i vår vanliga miljö- och sociala due diligence för nya investeringar och för tilläggsinvesteringar.

- Klagomålsmekanism

Swedfund håller på att ta fram ett så kallat "Whistle blowing system" som kommer att lanseras i början av nästa år där anställda, uppdragstagare, praktikanter, m fl hos Swedfund och hos de bolag och fonder som Swedfund investerar i, anonymt kan anmäla allvarliga oegentligheter.

Anna Ryott, VD förtydligande att Swedfund har integrerat mänskliga rättigheter i bolagets hållbarhetspolicy som är huvuddokumentet vid en investering. I hållbarhetspolicyn, som revideras under året, är flera punkter knutna till frågor kring mänskliga rättigheter. Swedfund kräver också att alla nya portföljbolag ska upprätta en klagomålsmekanism.

Oscar Ernerot, LO menade att klagomålsmekanism fungerar bäst med företrädesrätt, då en representant kan föra någon annans talan eftersom den enskilde kan ha mycket att förlora och eventuellt svårt att formulera sin rätt. Swedfund höll med om att det är svårt och kan vara komplicerat för företag att veta hur de ska hantera klagomålsmekanismer. Oscar Ernerot berättade att han just kommit från Qatar och där har BWI (The Building and Wood Workers' International) utvecklat en app som lanserades förra veckan. I den finns fakta om arbetarnas rättigheter och viktiga kontaktuppgifter till ambassader, som ett sätt för migrantarbetarna att få information.

Kristina Henschen, Union to Union instämde att det är komplicerat med klagomålsmekanismer och ville gärna höra mer om hur Swedfund löst frågan. Kristin Sjöblom svarade att vi köpt in själva systemet som krävs för att anonymisera IP adresser, men vi ännu inte gjort klart vem som hanterar klagan och säkerställer eventuell åtgärd.

Karin Gregow, Forum Syd ställde en fråga om hur Swedfund uppfattade den nationella handlingsplanen för företagande och mänskliga rättigheter mot bakgrund att många NGO:er uppfattar den som otydlig med avsaknad av konkreta åtgärder. Kristin Sjöblom berättade att även om Swedfund såg detta som ett viktigt steg i rätt riktning, hade vi lämnat in kommentarer, där vi framförde att vägledning för de statliga aktörerna såsom SEK och EKN bör överensstämma, och det finns visst tolkningsutrymme i kraven.

Per Söderberg, Svenska kyrkan frågade om även Swedpartnership omfattades i hållbarhetspolicy och process om mänskliga rättigheter? Kristin Sjöblom förklarade att det var en av anledningarna till att hållbarhetspolicyn reviderades i år. Det är viktigt för Swedfund att vara realistiska med kravställan i mindre avskrivningslån under den begränsade tiden på 18 mån. Per Söderberg menade att det skulle kunna vara högre MR risk för Swedpartnerships verksamhet. Anna Ryott, VD konstaterade att det är lättare för Swedfund, då vi i genomsnitt stannar i en investering i åtta år, att ha en stor påverkan. Det är svårt att ha samma mål för 18 månader och Swedpartnership och Swedfund är på det sättet olika djur.

Henrik Fröjmark, Swedwatch resonerade att stora företag har stora resurser och vilja att hantera mänskliga rättigheter, men det är mycket svårare för mindre bolag. Därmed bör vi hjälpa de mindre företagen som har mindre resurser att upprätthålla samma nivå på kravställan som de stora företagen, exempelvis genom paraplystöd för branscher. Oscar Ernerot, LO höll med föregående talare och exemplifierade med IF Metals ramavtal med H&M. Det är bra, med också viktig att komma ner från den övergripande nivån särskilt eftersom det blir mer komplicerat längre ner i leverantörsledet.

Karin Askelöf avslutade den första delen av intressentdialogen med att berätta om rapportering av mänskliga rättigheter enligt UN Guiding Principles Reporting Framework där Unilever är en First adopter och Ericsson, H&M, ABN AMRO är early adopters.

## Presentation av fallstudier samt efterföljande diskussion

Kristin Sjöblom presenterade två hypotetiska fallstudier och bad deltagarna berätta om hur de ser på Swedfunds påverkansmöjligheter utifrån perspektivet mänskliga rättigheter.

Per Söderberg, Svenska kyrkan inledde med att fråga om vi slår samman våra krav med övriga investerare eller långgivare för större hävstångseffekt.

Henrik Fröjmark, Swedwatch menade att dessa frågor borde komma upp i due diligence, det är först före en investering som krav kan ställas som långgivare. Under due diligence borde också problematiken i case två komma fram. Henrik Fröjmark berättade också att Swedwatch driver frågan om att företag ska acceptera och utnyttja sin politiska makt.

Karin Gregow, Forum Syd menade att Swedfund har möjlighet att ligga i framkant trots minoritetsägare, att Swedfund bör flytta fram sina positioner. Karin Gregow har förstått från Swedfunds IR 2014 att Swedfund kräver att portföljbolag säkerställer ansvar i första leverantörsledet, men räcker det med endast första ledet? Kristin Sjöblom svarade att också det var en av anledningarna till att hållbarhetspolicyn reviderades. Nu ska portföljbolagen göra riskanalys av alla sina leverantörer för att förstå vilka högriskområden som finns och var, inte bara i första ledet.

Per Söderberg, Svenska kyrkan menade att det är viktigt att ställa krav på strukturer och system som finns företagen, hur de utvärderar sina leverantörer och hur de följer upp sin policy.

Henrik Fröjmark, Swedwatch ansåg att den avvägningen borde gjorts tidigare i due diligence, om Swedfund inte har möjlighet att ställa krav i en investering borde ni inte gå in. Det finns en målkonflikt mellan ESG och bärkraftighet och ett behov av analys och förståelse kring den.

Peter Hallbom insköt att även finansiell additionalitet är en viktig aspekt för att Swedfund ska gå in i en investering.

Oscar Ernerot, LO kommenterade från ett arbetstagarperspektiv i fallstudie 1 kan man aldrig värja sig mot. Oscar Ernerot höll med om att analysen ska göras innan och poängterade att strejker och oordning minskar avkastningen. Det viktigaste för Swedfund är att förstå förutsättningarna på den specifika arbetsmarknaden före ett investeringsbeslut.

Kristina Henschen, Union to Union frågade om Swedfund gör i praktiken under sin due diligence, med frågor kring arbetsvillkor och hur Swedfund följer upp dessa frågor om portföljbolag inte respekterar ILOs kärnkonventioner och mänskliga rättigheter? Oscar Ernerot, LO lade till att det är viktigt att vara medveten om att det finns länder som har ratificerat alla konventioner där arbetstagare ändå inte är skyddade. Kristin Sjöblom, kommenterade att Swedfund, i sin due diligence ställer omfattande frågor om arbetsvillkor, men konstaterade att ytterligare kunde göras i landanalys gällande mänskliga rättigheter. Oscar Ernerot, LO konstaterade att det även i

svåra länder är viktigt med investeringar och att det viktigaste är att Swedfund förstår förutsättningarna och utmaningarna.

Per Söderberg, Svenska kyrkan kommenterade att frågan om mänskliga rättigheter ofta sammanfaller med frågan om arbetsvillkor och saknade frågan om Affected Communities dvs dialogen med dem som påverkas. Kristin Sjöblom förklarade att arbetsvillkor finns i alla Swedfunds investeringar och utmaningar med landfrågor återfinns mer sällan, därför fokuserade dessa två case på arbetsvillkor. Swedfund förstår hur viktigt det är med dialoger med människor som påverkas och Kristin Sjöblom konstaterade att landfrågor är komplicerade.

Henrik Fröjmark, Swedwatch menade att det finns en viss oro om begreppet High Risk Circumstances. Henrik Fröjmark berättade även att Swedwatch ser brister i hur företag lämnar investeringar. Många företag gör inte en gedigen due diligence inför beslut att gå ur en investering och lämnar därför inte på ett hållbart sätt. Det finns ett samband mellan bristande due diligence inför en investering som leder till en ohållbar investering som i sin tur leder till en snabb och därmed ohållbar exit, såsom exempelvis Telia. Där finns ett område som är underrapporterat om, som Swedwatch vill lyfta fram.

Karin Gregow, Forum Syd underströk att det är viktigt för Swedfund att ställa krav på intressentdialoger, community dialog, inför och under konsultationer. Dessutom är det viktigt att följa upp att dessa konsultationer genomförts på rätt sätt.

Johanna Malm, Diakonia lade till att det är viktigt att prata med rätt personer och Diakonia kan vara behjälpliga med kontakter och vara en resurs för Swedfund. Även Oscar Ernerot, LO erbjöd att hjälpa till med nätverk och kontakter för att säkerställa att rätt personer deltar vid konsultationer.

Kristin Sjöblom berättade att det fortfarande finns investeringar i vår portfölj som är 10 år gamla och att i de avtalen finns mindre djup på ESG frågorna. Per Söderberg, Svenska kyrkan menade att oavsett vad som står i avtal bör Swedfund kunna föra en dialog med portföljbolaget och undersöka vad som saknas i system och processer hos företaget.

Kristina Henschen, Union to Union frågade om hur villkoren för lån till en bank ser ut? Kristin Sjöblom svarade att Swedfund gör en analys av bank och deras strategi och system kring miljö och sociala frågor samt bankens utlåningshistorik, men konstaterade att utlåningen från en bank sker i framtiden.

Henrik Fröjmark, Swedwatch kommenterade att det finns en förbättringsmöjlighet i att tydliggöra hur kunskapsöverföring kan gå till, där både företag men också staten kan bygga system baserade på best practice.

Karin Kronhöffer, Swedfund avslutade intressentdialogen med att tacka alla representanter från civilsamhället för att de varit med. Sammanfattningsvis fanns flera områden som Swedfund kan dra lärdom av, både inför investeringar i due diligence, vid exit, om konsultationer och hur

Swedfund kan arbeta vidare med att säkerställa mänskliga rättigheter i våra investeringar. Swedfund kommer fortsätta med temafokuserade intressentdialoger under nästa år.